

BOOST
INNOVATIV
SKOLE
I HELSINGØR

DESIGNBRIEF
HELSINGØR DESIGN TO IMPROVE LIFE UDFORDRING 2016
MENNESKER PÅ FLUGT – FRA FLYGTNING TIL MEDBORGER

Designbrief er et dokument, der er fokuseret på baggrunden for og det ønskede resultat af en designproces.

MENNESKER PÅ FLUGT – FRA FLYGTNING TIL MEDBORGER

Helsingørs Byråd har vedtaget de tre udfordringer, som Helsingør Kommunes folkeskoleelever skal designe løsninger på i tre projektforsløb i de kommende tre år. I dette skoleår bliver udfordringen 'Mennesker på flugt - fra flygtning til medborger'. I de kommende år bliver udfordringerne henholdsvis 'Hvordan får Helsingør Kommune sunde borgere?' og 'Verdens bedste børne- og ungekommune'.

Her er baggrunden for den første udfordring i Boost – Innovativ Skole i Helsingør, som finder sted i projektugen fra den 18. til og med den 22. januar 2016.

Den globale udfordring: Mennesker på flugt

De seneste måneder er flygtningeproblemet i Europa eksploderet. Flygtninge især fra Syriens borgerkrig strømmer op i Europa og til Danmark. Med den fundamentalistiske organisation ISIS' indtog er krigen blevet voldsommere og mere kompliceret. Ifølge eksperterne ser krigen ikke ud til at slutte i de første par år, og nærområderne, Libanon, Tyrkiet og Jordan, har svært ved at rumme flere flygtninge.

Det betyder uden tvivl, at Helsingør i år og i de kommende år skal integrere flere flygtninge.

Vi taler om de flygtninge, som får eller *har* fået asyl og bor rundt omkring i Helsingør Kommune, og som det i de kommende år bliver kommunens, erhvervslivets, foreningernes og borgernes opgave at integrere i lokalsamfundet. Det lykkedes generelt for danske kommuner i 90'erne at integrere de eksjugoslaviske flygtninge med succes. Nu gælder det primært syriske flygtninge. Ifølge regeringens fordeling af flygtninge vil Helsingør Kommune i 2015 modtage 134 flygtninge og 144 i 2016. Der er mange ugifte unge uden børn blandt flygtningene, men del vil efterfølgende via familiesammenføring få deres ægtefæller og børn under 18 år til Danmark.

Statistikken fortæller, at de syriske flygtninge bliver en større opgave end med flygtningene fra Eksjugoslavien. Kun 13 procent af de syrere, der er kommet til Danmark siden 2009, er i arbejde i dag. Syrerne kommer fra en meget anderledes kultur end vores, men det er væsentligt for Helsingør Kommune, at de nytilkomne borgere bliver godt integrerede. Det handler om at blive medborgere og tage del i samfundet. At lære dansk og komme i arbejde giver gode forudsætninger for et godt liv i Danmark.

Hvis vi ikke lykkes, vil kommunen mangle skatteindtægter og få øgede sociale udgifter.

I Helsingørs Kommunes Budgetforlig 2016 – 2019 er politikernes udgangspunkt da også, at betragte flygtningene som en ressource. Med det positive udgangspunkt har kommunen fokuseret på en god integration i højere grad end tidligere – formentlig som konsekvens af erfaringerne fra hele verden, hvor dårlig integration på alle måder er dyrt for samfundet.

I Budgetforlig 2016 -2019 står der blandt andet: ”Arbejdspladsen er en meget væsentlig faktor for integration. Her lærer man hurtigere det danske sprog, man får et netværk, og man får et vigtigt indblik i den kultur og de værdier, man som flygtning er ved at blive en del af. Ud over at flere flygtninge skal i ordinært arbejde, skal der ligeledes flere i virksomhedspraktik og i ”snusepraktik”. Derudover skal flere guides ud i forenings- og sportsaktiviteter og i højere grad inddrages i lokalsamfundet.”

Helsingør Kommunes fokus er altså, at flygtningene – både voksne og børn - bliver aktive medborgere. God integration kræver indsats på mange områder. Delvist fordi flygtningegruppen er en meget blandet gruppe. Hver tredje er et barn – nogle er uledsagede flygtningebørn og meget sårbare. Mange har traumer og næsten alle har lidt store tab i den krig, de flygter fra. Helsingør Kommune har indtil november 2015 modtaget 14 uledsagede børn i alderen 14-17 år. De bor alene eller et par stykker sammen, de har en støttekontaktperson, og de går i skole i Ungdomsskolen i Helsingørs internationale ungdomsklasser.

Alle er enige om, at arbejde og sprog er vigtigt for at blive en del af lokalsamfundet. Der ligger store opgaver for kommune, organisationer og erhvervsliv. Men også fritidsaktiviteter er vigtige, især for børnene. Musik kan samle flere kulturer, sport ligeså og så nævner flere forskere, at når mennesker mødes uden at være forpligtede på noget som helst, så sker der god integration. Så det uformelle møde over kaffe og kage mellem flygtningene og kommunens borgere kan have meget stor værdi, lige som det er af stor værdi, hvis flygtninge bliver inviteret indenfor i private rammer. Måske endda ind i de gamle Helsingør-borgeres hjem. Det får flygtningene til at føle sig velkomne, hvilket er en fundamental basis for god integration.

Organisationen ’Frivillignet for flygtninge – Helsingør’ gør her en stor indsats.

Når en voksen flygtning, der har fået asyl, ankommer til Helsingør, får vedkommende et – ofte midlertidigt - sted at bo og skal i gang med et integrationsprogram, der kan vare i op til tre år. Flygtninge skal have cpr-nummer, en bankkonto, NemID, have det nødvendige inventar i boligen og en første introduktion til lokalsamfundet – fx indkøbsmuligheder.

De centrale elementer i integrationsprogrammet er derefter danskundervisning og indsatser, der får den nye borger i job. På sprogskolen får voksne flygtninge 12 timers danskundervisning om ugen på Sprogcenter Nordsjælland, afdeling Helsingør. Undervisningen kan ske både om dagen og om aftenen, så det er muligt at arbejde på samme tid. Og flygtningene bliver introduceret til arbejdsmarkedet, og mange får praktikophold eller arbejde med løntilskud i virksomheder.

Flygtningebørnene begynder i skole. De små i almindelig folkeskole, hvor de får personlig sprogstøtte i den første tid. De lidt større børn på mellemtrinnet kommer først i modtageklasse på Nordvest Skolen. Her

undervises eleverne af en sprogkyndig lærer samt en sprogstøttepædagog med henblik på, at eleverne hurtigt kan komme ud i en almindelig skoleklasse i den folkeskole, som de geografisk tilhører. De store flygtningebørn begynder på Ungdomsskolen i Helsingør i en international klasse, hvor de går sammen med børn af udenlandske forældre, der arbejder i Helsingør Kommune. Alle børns forældre kommer til et informationsmøde med tolk på børnenes skole. Alle flygtninge bliver således hjulpet i gang - men hvad så? Her begynder Helsingør Kommunes elevs Design to Improve Life Udfordring.

Den lokale udfordring: Fra flygtning til medborger

Når eleverne i Helsingør Kommune skal arbejde med en udfordring, får de kendskab til flere niveauer af problemstillingen. Globalt set er mennesker på flugt et meget omfattende og komplekst emne, som det ikke er muligt at komme med en specifik løsning på.

Det er ikke meningen, at eleverne skal tage stilling til, hvorfor folk flygter, eller hvad man kan gøre politisk for at hindre flygtningestrømmen eller krig. De skal heller ikke tage stilling til, hvad EU eller de enkelte lande generelt skal gøre ved flygtningestrømmene, f.eks. i Europa eller Mellemøsten, eller til fordelingen af flygtninge i verden og ej heller til f.eks. reglerne for asyl i Danmark.

Opgaven er udelukkende at fokusere på de mennesker, der allerede *har* fået asyl i Danmark, og derfor står over for at skulle skabe sig en tilværelse her i Danmark.

De fleste elever har uanset alder allerede en vis viden om flygtningeproblematikker fra f.eks. tv. Når vi stiller opgaven *Fra flygtning til medborger* beder vi eleverne fokusere på det lokale niveau, altså på den situation, de selv er en del af. Udgangspunktet kan f.eks. være: Hvad er et godt (børne-)liv? Hvordan kan vi sikre at vores nye klassekammerater føler sig godt tilpas i deres nye land? Hvad kan skolen gøre? Hvad kan forældrene gøre? Eleverne kan evt. sammen med deres undervisere vælge, at målgruppen er børn på deres egen alder, men de kan også vælge en anden målgruppe, som Amalie på 11 år har gjort, da hun fandt på en løsning til unge mænd fra asylcentret i Helsingør, se <http://www.tv2lorry.dk/artikel/285146>